

ישראל היום – ישראל השבוע – 11.6.10

דן מרגלית

פסימיות אטומית

לנוכח ההסתערות האיסלאמית על הכור בדימונה זימן **המכון למחקרי הביטחון הלאומי באוניברסיטת תל אביב** יום עיון על פירוק הגרעין בעולם. גדעון פרנק שכיהן כמנכ"ל הוועדה לאנרגיה אטומית ועתה מכהן כממלא מקום היו"ר התפנה לשאת הרצאה בהירה עם תמונת מצב כהה. כבר 40 שנים מתקיימת האמנה למניעת הפצתו של הנשק הגרעיני. 187 מדינות חתומות עליה. איראן לוב סוריה וצפון-קוריאה הפרו אותה. ארגנטינה וברזיל היו בדרך לנשק גרעיני וחזרו בהן. דרום אפריקה ייצרה פצצות אטום ופירקה אותן. לסוכנות לאנרגיה גרעינית סבא"א יש תפקיד כפול: לחשוף את הפרת כללי האמנה כדי שמועצת הביטחון תוכל להעניש ולאכוף אותה על מדינות עברייניות. סבא"א לא גילתה את ההפרות אלא נכנסה לתמונה משקיבלה מידע מפי אחרים. מועצת הביטחון לא השכילה לכפותה. איראן שמה אותה ללעג. סבא"א לפי פרנק יעילה רק בחיכוכים שבהם אין בה צורך. היא גיבורה על משטרים דמוקרטיים בלבד. הרעיון הבסיסי היה שמדינות בעלות עוצמה גרעינית יחזיקו בה. מי שאינן גרעיניות יפוצו אם לא ינסו לייצר פצצות לעצמן. החלום - כמו תמיד חלום שווא - היה לפרק את הנשק הגרעיני בכל העולם. אירופה מדברת גבוהה-גבוהה על פירוק הגרעין. אך בפועל לא זו בלבד שהיא חוסה בצל המטרייה האטומית של ארה"ב אלא שהיא אינה מאמינה כי וושינגטון תיחלץ להגן עליה בעת מלחמה. לכן היא אילצה את אמריקה להציב חלק מנשקה הגרעיני על אדמתה. רהיטותו של פרנק העצימה את תחושת הפסימיות שלו באשר לסבא"א. למחרת היא לא נעלמה ואולי אפילו חוזקה במשהו בהחלטה של מועצת הביטחון להטיל סנקציות צמחוניות על איראן. רק אם יהיה להן המשך ימצא להן צידוק.

ד"ר אמילי לנדאו המשכימה מהמקום שבו הפסיק פרנק. היא הסבירה שהאמנה מתבססת על שני ערכים: שוויון גרעיני והזכות להגנה עצמית. מאז הגיע אובאמה לבית הלבן הועדפה החתירה לשוויון גרעיני על פני הזכות להגנה עצמית. מגמה זו איפשרה למצרים לנצל את ועידת המדינות החתומות על האמנה ולסחוט מארה"ב הצבעה בעד עריכת ועידה מיוחדת נגד ישראל ב-2012. מחוץ לאולם הדיונים גימגמה אמריקה משהו גם בזכות ההגנה העצמית של המדינה המושמעת ביותר בעולם האנטישמי.

לנדאו סבורה כי צריך לעשות משהו. על ישראל להתגמש ליזום להתנהל בין המגמות הסותרות. לא יש עניינים של חיים ומוות שעליהם צריך לומר "לא" מלכתחילה. לאו ובקול רם.

